

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วม: กรณีศึกษา โรงเรียนวัดห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง กรณีศึกษา โรงเรียนวัดห้วยแก้ว การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาตามกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 7 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู 21 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 215 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นละ 3 ชั้นละ 5 คน จำนวน 30 คน ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยการสร้างคู่มือการอบรม การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สำหรับนักเรียน สร้างแบบทดสอบสำหรับครู การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง และดำเนินการทดสอบความรู้ครูก่อนและหลังการอบรม โดยผลการทดสอบความรู้ของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม

2. การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา โดยศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดห้วยแก้ว มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาการเรียนรู้องค์รวมบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง “วิถีธรรมนำชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งสองช่วงชั้น

3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร โดยการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การเตรียมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ การเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การเตรียมการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน และหลังเรียน และเตรียมการนิเทศภายใน

4. การดำเนินการบริหารหลักสูตร ดำเนินการทดสอบนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน การศึกษาความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกระดับชั้น โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 74.55, 62.13 และ 69.74 ตามลำดับ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 53.48, 76.77 และ 78.59 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมของผู้เรียนหลังเรียนเสร็จธุรกิจพอเพียงโดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของผู้เรียนหลังเรียนเสร็จธุรกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.7025$, S.D. = .33663) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อผู้เรียนหลังเรียนเสร็จธุรกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.5927$, S.D. = .37152) และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของผู้เรียนหลังเรียนเสร็จธุรกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.6683$, S.D = .34507)

5. การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้เสร็จธุรกิจพอเพียง โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีแผนการนิเทศ มีครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีสรุปผลและรายงานการนิเทศของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์

6. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่ามีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในทุกช่วงชั้นโดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้หลัก มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปี มีการรายงานภาพความสำเร็จรายงานให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนทราบ

7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จธุรกิจพอเพียงในสถานศึกษาโดยนำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้โรงเรียนวัดห้วยแก้วใช้ทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา มีดังนี้ 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมึนโยบายในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยคัดเลือกครูผู้สอนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่เพื่อให้สถานศึกษาได้เลือกนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการประชุมสัมมนาครูและตัวแทนชุมชนเพื่อติดตามผล รายงานผลการใช้หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงและเตรียมการการขยายผลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงต่อไปในอนาคต 4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมการประกวดคัดเลือกสถานศึกษาดีเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เป็นตัวอย่างสำหรับสถานศึกษาอื่น 5) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการส่งเสริมให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ได้ไปนิเทศการศึกษาด้านเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้สถานศึกษาได้รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นประจำทุกๆปี 7) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

The objective of this study was to explore outcome of the sufficiency economy learning facilitation of Wat Huay Kaew school, Chiang Mai province. Seven steps of the process of research and development in accordance with that of basic education level were used in this study. Sample group in this study consisted of 1 school administrator, 1 deputy school administrator, 21 teachers, 215 fourth year elementary school students up to third year secondary school students, 15 basic educational institution committee members, 30 guardians of fourth year elementary school up to third year secondary school students, 5 each level. Results of the study revealed the following:

1. Readiness preparation of the school. This was done by preparing a training manual, students' achievement test, and teachers' test. Also, this matter was convinced among school personnel, basic educational institution committee members, guardians, and students. Action meeting was held for the provision of knowledge and understanding on the construction of learning units, and participatory learning process among concerned personnel. Meanwhile, pretest and posttest were conducted with teachers. It was found that the obtained score of posttest was higher than that of the pretest.

2. Preparation of school's curricular program content. This was done by analyzing the school's curricular programs of the year 2001. This was aimed to prepare the learning unit on sufficiency economy of Wat Huay Kaew school. There was the determination of vision, mission, goal, and desired characteristics. Also, there was the preparation of documents

on school's curricular programs on integrated sufficiency economy learning "Path of Dhamma leads to sufficiency economy life".

3. Planning of the curricular program using. This was done by constructing a questionnaire, creating learning atmosphere, preparing the facilitation of learning process focusing on learner – centered, preparing activities for learner development, preparing learner measurement and evaluation before and after using the learning unit, and preparing the internal supervision.

4. Curricular program management operation. This was done by the facilitation of pretest and posttest for the students, investigating opinions of concerned personnel, managing learning activities, managing activities for learner development, and promoting teaching and learning facilitation. Results of the study revealed that the students had higher learning achievement after using the learning units on social science, religions, and culture. That was, fourth, fifth, and sixth years elementary school students obtained the scores of 74.55, 62.13, and 69.77 percent, respectively. Also, first, second and third year secondary school students had higher learning achievement after using the learning unit with the scores of 53.48, 76.77 and 78.59 percent, respectively. For student behaviors after using the integrated sufficiency economy learning unit, as a whole, it was found that school administrators and teachers agreed to the student behaviors ($\bar{X} = 2.7025$, S.D. =.33663). Specifically, basic educational institution committee members had a high level of an agreement ($\bar{X} = 2.5927$, S.D. =.37152) and guardian representatives had a high level of an agreement ($\bar{X} = 2.6683$, S.D. =.34507).

5. Supervision and monitoring of the integrated sufficiency economy learning. school administrators had the supervision plan in which teachers were responsible for the internal supervision there was the outcome conclusion and report. Results of the study revealed that there was the integration of the sufficiency economy philosophy to the teaching and learning activities in accordance with the standard of economics content learning.

6. Conclusions of the school operational outcome. It was found that the sufficiency economy philosophy was applied to daily life activities. There was a connection of the sufficiency economy learning in every class. The main content learning was social science, religions, and culture. Also, there was annual assessment of the outcome as well as a report on the success for guardians.

7. Improvement of the development of school's sufficiency economy learning activity facilitation. This was done by using the operational outcome, problems encountered and suggestions as a basic data for the revision of quality education planning development.

Based on results of the study, the following were suggested:

1) The Office of Basic Education Committee should have the policy on teacher development. This was particularly on sufficiency economy knowledge and competency. Teacher of social science, religions, and culture can be selected to continually development.

2) The Office of Basic Education Committee should prepare the specimen of learning unit and the sufficiency economy learning facilitation plan for all levels of basic education. This must be in accordance with the core curricular programs of basic education of the year 2008 (new curricular program).

3) The Office of Basic Education Committee should hold a meeting or seminar among teachers and community representatives. This is aimed to monitor the operational outcome and report to the superintendants for the preparation for further economic driving in the future.

4) The Office of Basic Education Committee should promote outstanding school contest in terms of sufficiency economy so as to be a model for the facilitation of sufficiency economy learning management.

5) The Office of Basic Education Committee should encourage the office of Basic Education director, deputy, and educational supervisors to continually supervise on sufficiency economy in school.

6) The Office of Basic Education Committee should assign schools under the supervision to submit a report on the schools' operational outcome on the facilitation of sufficiency economy learning every year.

7) The Office of Basic Education Committee should promote and support research and development for the improvement of the sufficiency economy learning activities process.